

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1915.

† Dr. Franc Munda.

Dne 20. decembra pr. l. je v Ljubljani umrl dr. Franc Munda v skromnem zatišju, v katerem je živel, odkar je bil l. 1905 zbok visoke starosti vzel slovo od odvetništva. K pogrebu so se zbrali njegovi ožji znanci in prijatelji iz pravnškega stanu, obenem pa je zaslovelo njegovo ime vsled oporoke, s katero je postavil trajen spomenik svojemu dobremu in dobrotljivemu značaju, namenivši lepo svoje premoženje v Ljubljani za podporo dijakov.

Pokojnik je bil rojen dne 4. junija 1831 v Sagojičih, v župniji Sv. Marjete pod Ptujem, sin kmetskih staršev. Ljudsko šolo je obiskaval doma, gimnazijo pa v Mariboru. Bil je zavisen od podpore dobrih ljudi, dokler si ni nekoliko sam pomagal z inštrukcijami. Sam povdarja uvodom svoje oporoke, da je iz svoje skušnje spoznal žalostne razmere neimovitih dijakov. Pravoslovje je študiral v Gradcu, kjer je promoviral l. 1858. Posvetivši se odvetništvu, je bil kandidat nekaj časa na Štajerskem, največji del prakse pa je dovršil v Ljubljani v odv. pisarni drja. O. Pongraza. Z razpisom pravosodnega ministrstva od 13. septembra 1865 št. 8.091 je bil (zadnji na Kranjskem) „imenovan“ za odvetnika v Radovljici. Koncem l. 1870 pa se je preselil v Ljubljano, kjer je imel pisarno do srede l. 1905, ko se je poslovil od odvetništva. Bil je torej odvetnik skoraj 40 let, tih pa izvrsten delavec. Imel je ves čas dobro, deloma odlično klientelo, zlasti iz veleposestniških krogov, ker je bil posebno v nekaterih zemljiško-pravnih vprašanjih priznan strokovnjak. Dolgo dobo je bil tudi pravni konzulent in zastopnik mestne občine, večkrat v težavnih vprašanjih.

Radi svojega solidnega in ljudomilega značaja je užival občno spoštovanje in zaupanje. Osobito mil in drag je bil stanovskim tovarišem, ki je z njimi, starejšimi in mlajšimi živel v najlepši kolegijalnosti. Za poslovanje odvetniške zbornice, v kateri je bil od l. 1870 dalje do zadnjega časa odbornik in član, oziroma predsednik disciplinarnega sveta, pridobil si je z vestnim in objektivnim izpolnjevanjem teh funkcij obilo zaslug. Ko je l. 1905 resigniral na odvetništvo, mu je tako občni zbor, kakor tudi odbor zbornice izrazil iskreno zahvalo in sijajno priznanje.

Pokojni dr. Munda se ni bavil s politiko in ni stopal v javnost. Pač pa ga ni manjkalo pri nobenem narodnem ali dobrodelnem društvu. Bil je dolgo vrsto let predsednik razsodništva pri Ciril-Methodovi družbi. Društvu „Pravniku“ le bil soustanovnik in z njim vred je lani obhajal 25 letnico svoje funkcije kakor preglednik računov. Da je podpiral siromake je bilo znano, a da jih je podpiral v toliki meri, se je zvedelo šele po njegovi smrti.

V svoji dolgi, vse podrobnosti obsegajoči oporoki nekako sam razodeva, da je ostal samec in zbiral premoženje, ker mu je bil edini namen, podpirati druge in konečno ustanoviti „podporno zalogo za dijake“. Za to zalogo je volil zlasti svoje par stotisoč vredno posestvo v Ljubljani. Kadar se iz druge zapuščine in iz dohodkov tega posestva poplačajo legati sorodnikom — upravo glede tega ima poseben kurator — tedaj preide last in uprava vsega nepremičnega posestva na društvo „Radogoj“, ki naj iz dokodkov tega posestva podeljuje predvsem osem ustanov dijakom v srednjih in strokovnih šolah po 600 K na leto, potem pa iz ostalega visokošolcem ustanove po 800 K. Pravico do teh ustanov bodo imeli v prvi vrsti dijaki iz pokojnikovega sorodstva sploh, potem dijaki slovenske narodnosti iz Spodnjega Štajerja in sicer najprej dijaki iz ptujske okolice. Ako „Radogoj“ preneha, preidejo te pravice in dolžnosti na mestno občino ljubljansko.

Dobrotnik je hotel ostati dr. Fr. Munda na večne čase. Have, pia anima!

— (Kronika društva „Pravnika“). V svoji seji dne 15. t. m. je odbor sklenil, da se bo letošnja glavna skupščina vršila dne 1. februarja po dnevnem redu v zmislu društvenih pravil. Nadalje je rešil dopis podružnice v Trstu glede podružničnega občnega zbora, glede pomanjkanja slovenskih sodnikov na Primorskem i. dr. Določil se je tudi način za boljšo ureditev društvene knjižnice.

— (Spomin na padle vojake,) ki so bili nameščeni ali so delovali v področju pravosodnega ministrstva, misli to ministrstvo počastiti s tem, da se bodo njih imena priobčevala v posebnem seznamu naredbenika pravosodnega ministrstva. Dotična oblastva in korporacije imajo nalog, poročati vsak mesec iz svojega področja imena oseb, ki se o njih zanesljivo ve, da so padle na bojišču.

— (Vojna pomoč v odvetniških in notarskih pisarnah.) Pravosodno ministrstvo je doposlalo odvetniškim in notarskim zbornicam nastopni razpis z dne 8. januarja 1915 št. 42.855 ex 1914: Odvetniški in notarski stan sta že večkrat pokazala z izjavami po časopisih in z živahno udeležbo pri vojnopomožnih uradih, da sta pripravljena po svojih močeh podpirati težnje, ki hočejo olajšati po vojni povzročeno trpljenje in škodo. Dopis vojnopomožnega urada v c. kr. notranjem ministrstvu poudarja, da bi bili odvetniki in notarji v stanu, doseči prav izdatna sredstva za vojno oskrbo, ako bi strankam priporočali, kadar sklepajo razna pravna opravila (pogodbe, poravnave v civilnih in kazenskih rečeh, prejem denarja i. t. d.), da naj naklonijo primeren znesek v korist oficijalne vojne oskrbe. Misli je, da se tako že dela v mnogih pisarnah in da gre le za splošno delo v tem zmislu. Tega je po mnenju pravosodnega ministrstva jako želeli. To ministrstvo je z razpisom od 6. septembra 1914 v naredb. št. 70 priporočalo sodišču, naj v primernih slučajih opozarjajo stranke, da bi bilo tačas globe predvsem naklanjati za vojno pomoč. Takšne milodare je založiti na chekkonto vojnookrbnega urada c. in kr. vojnega ministrstva št. 149.601. Ta urad bo tretjino prejemkov odkazal družbi Rudečega križa, tretjino pa vojnopomožnemu uradu c. kr. notranjega ministrstva. Pravosodno ministrstvo prosi, da se da ta razpis na znanje zborničnim članom.